

LAUSUNTO

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Pohjoinen Makasiinikatu 7 A 2
00130 HELSINKI
www.arene.fi

15.11.2018

Eduskunnan sivistysvaliokunta

Asia: Ammattikorkeakoululain muuttaminen Viite: HE 152/2018

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry tukee esitystä ammattikorkeakoululain muuttamiseksi. Esityksen päätavoitteet – jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien parantaminen ja korkeakoulutukseen pääsyn helpottaminen – ovat yhteiskunnan kokonaisedun mukaisia.

Samalla Arene huomauttaa, että lain pikaisesta valmistelusta johtuen jatkuvan oppimisen kokonaisuutta ei ole lakiesityksessä käsitelty riittävän monipuolisesti, jotta työelämän ja työikäisen väestön erilaisiin osaamistarpeisiin voitaisiin nykyistä paremmin vastata lakiesityksen kautta.

Jatkuvan oppimisen sisällöllistä valmistelua tulee jatkaa, jotta korkeakoulujen osaaminen saadaan nyt esitettyä monipuolisemmin työelämän hyödyksi. Ammattikorkeakoulut näkevät jatkuvassa oppimisessa merkittävän mahdollisuuden toiminnan kasvattamiseen.

Suomessa on käyty laajaa keskustelua jatkuvan oppimisen tarpeesta, joka ulottuu jopa miljoonaan aikuiseen 2020-luvun aikana. Arenen mukaan on epätodennäköistä, että aikuisten jatkuva oppiminen laajenisi näin voimakkaasti liiketaloudellisiin perusteisiin.

Hallituksen esityksen antamisen jälkeen on opetusministerille luovutettu työryhmämuistio korkeakoulujen rahoitusmallien muuttamiseksi. Mahdollisella rahoitusmallin muuttamisella on olennainen vaikutus erityisesti jatkuvan oppimisen tehtävän toteutumiseen käytännössä. Esitys uudeksi rahoitusmalliksi nostaisi ammattikorkeakoulujen jatkuvan oppimisen rahoitusta 4 prosenttiyksikköä, mikä siirtäisi 31 miljoonaa euroa tutkintoon johtavasta koulutuksesta tutkintoon johtamattomaan jatkuvaan koulutukseen.

Arene huomauttaa, että tämä rahoitus heikentää korkeakoulujen mahdollisuuksia vastata tarpeeseen lisätä tutkinnon suorittajien osuutta nuorten aikuisten ikäluokasta, mikä kuuluu korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030 tavoitteisiin. Arene on huolissaan korkeakoulujen tehtävien laajentumisesta ilman tietoa lisärahoituksesta.

4 §: Arene tukee jatkuvan oppimisen mainitsemista ammattikorkeakoulujen tehtävissä.

10 §: Arene kannattaa esitystä, joka selventää muun kuin tutkintoon johtavan koulutuksen kokonaisuutta. Esitys mahdollistaa työelämän tarpeita palvelevan korkeatasoisen ja modulaarisen täydennyskoulutuksen tarjoamisen nykyistä paremmin.

13 §: Arene tukee esitystä tilauskoulutuksen mahdollistamiseksi EU/ETA-alueiden kansalaisille. Tilauskoulutus on hyvä työkalu yritysten tarpeisiin vastaamiseksi, kun työtehtävissä vaaditaan erityistä osaamista tai muodollista pätevyyttä.

Arenen syksyllä 2018 teettämän kunta- ja yrityspäättäjäkyselyn mukaisesti 57 % vastaajista arvioi, että tilauskoulutus sopisi yrityksensä tarpeisiin erittäin hyvin tai melko hyvin. Kyselyyn vastasi 428 yrityspäättäjää eri puolilta Suomea.

14 §: Arene kannattaa esitystä, joka antaa ammattikorkeakoululle mahdollisuuden järjestää 120 op laajuisen ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon vieraskielisessä tai kansainvälisessä yhteistyössä järjestettävässä koulutuksessa.

Esitys mahdollistaa joustoa, jota tarvitaan kansainvälisessä koulutustoiminnassa mm. yhteistutkintojen järjestämisessä.

Arene muistuttaa, että vieraskielisiin ohjelmiin voivat osallistua myös Suomen kansalaiset.

25 §: Arene on tyytyväinen esityksiin ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon pääsyvaatimusten keventämisestä. Esitykset tukevat työikäisten mahdollisuuksia kouluttautua ja kehittää osaamistaan muuttuvan työelämän tarpeisiin.

Arene tukee esitystä, jonka mukaan ylempään ammattikorkeakoulututkintoon voidaan valita riittävät tiedot ja taidot omaava henkilö, vaikka hänellä ei ole alemmaa korkeakoulututkintoa. Esitys yhdenmukaistaa ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen opiskelijavalintoja. Samalla se helpottaa työelämään 2000-luvun alkuun mennessä aiemmista opistoasteen ja ammatillisen korkea-asteen oppilaitoksista valmistuneiden mahdollisuuksia kouluttautua ja turvata työuransa kehitystä.

Esitys YAMK-tutkinnon opiskelijoilta valittavan työelämäkokemuksen lyhentämiseksi kolmesta vuodesta kahteen vuoteen on oikean suuntainen, mutta se ei ole riittävä. Arene esitti asian valmistelun aikana vaatimuksen määrittämistä riittäväksi työelämäkokemukseksi, joka olisi perustunut opiskelijaksi hakeutuvan henkilökohtaisen osaamisen ja opiskeluvalmiuksien arviointiin.

Työelämävaatimus on ongelmallinen kansainvälisissä yhteyksissä, koska se poikkeaa muiden samantasoisten tutkintojen kelpoisuusvaatimuksista. Tämä haittaa koulutusvientiä ja kansainvälistä koulutusyhteistyötä.

Arene toteaa, että työelämävaatimus profiloi YAMK-tutkintoa yhdeksi vahvimista korkeakoulutetuille tarkoitetuista työuran aikaisen kouluttautumisen muodoiksi Suomessa.

28 §: Arene kannattaa esitystä, joka mahdollistaa ammattikorkeakoulun sisäisten siirto-opiskelijoiden valitsemisen erikseen muista siirto-opiskelijoista. Arene pitää hyvänä mahdollisuutta soveltaa eri valintaperusteita sisäisiin ja ulkoisiin siirto-opiskelijoihin.

Tutkinnosta toiseen vaihtamisen on korkeakoulun sisällä oltava mahdollisimman joustavaa.

28 a §: Arene kannattaa esitystä erillisvalintojen käytön laajentamisesta ja yhteishaun lisähausta luopumisesta.

41 §: Arenella ei ole huomauttamista opiskelijakunnan tehtävien muuttamiseen.

45 §: Arenella ei ole huomauttamista valtionavustuslain mukaisten hankerahoitusten siirtämiseen harkinnanvaraiseksi rahoitukseksi. Esitys vähentää rahoitukseen liittyvää hallinnollista taakkaa.

Arene pitää tärkeänä, että kehittämisrahoituksen siirtäminen korkeakoululaitoksen yhteiset menot -momentilta ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen rahoituksen osaksi ei heikennä korkeakoululaitoksen yhteisen kehittämisen mahdollisuuksia. Lisäksi Arene huomauttaa, että muutos ei saa tarkoittaa ammattikorkeakoulujen kokonaisrahoituksen vähentymistä.

Tapio Varmola

Puheenjohtaja, rehtori

040 830 4100

tapio.varmola@seamk.fi

Petri Lempinen

Toiminnanjohtaja

040 766 7805

petri.lempinen@arene.fi